

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 1-70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові: що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудня.

Реданця, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. п. Домбровського (Хорунджини). Експедиція місцева в Агенція Соколовського в пасажі Гайсмана.

Рубоники авертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня значайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Революційний рух в Македонії.

(X) При всіх змаганях європейських охоронних держав, а іменно Австро-Угорщини і Росії, котрі взяли в свої руки уладженє відносин в Македонії, не настав ще там супокій. Північна Македонія в сій хвилі зовсім вільна від ворохобних ватаг. Болгарські ватаги уступили, а сербські ватаги виперті турецькими військами. В південній Македонії, особливо в околиці Монастиря, триває ще дальше боротьба між ріжними ватагами всяких народностей, особливо Греків і Болгар. Одначе рух тих ватаг, котрий з кождою весною викликував таку грозу, не є вже тепер такий небезпечний. При всім тим однак годі ще сказати, що вже зовсім проминула всяка небезпечність македонської революції. До втихомиреня Македонії причинило ся чимало скріпленє турецьких залог, реформи початі Австро-Угорщиною і Росією на основі постанов у Мірциштеґу, а на останку і виступленє сербських і грецьких ватаг, котрі поборювали болгарські ватаги. Се обопільне поборюванє ватаг довело до втихомиреня Македонії.

Одначе з другого боку в тім є також небезпечність для будуччини. Доси бо були лише болгарські ватаги революційні, а тепер виринули також сербські і грецькі. Революційні організації, які заснували ся в Софії, в Атинах і в Білгороді, набирають що раз небезпечнішого характеру. Недавно російський посол в Білгороді, Губастов, вимагав від сербського правительства, щоби стягнуло з Македонії всі сербські ватаги. Того самого домагав ся і заступник Австро-Угорщини. Наслідком тих

домагань уступили ся ватаги з північної Македонії, але деякі з тих ватаг схоронили ся до південної Македонії, де можуть вигідніше господарювати по своему. Позаяк болгарські ватаги помало уступають з Македонії, отже нема сумніву, що й сербські і грецькі ватаги на хвилю зчезнуть.

Дальший розвиток відносин в Македонії буде зависимий від успіхів і поступу реформ, початих заходами Австро-Угорщини і Росії. В Білгороді і в Софії думали, що сї змаганя реформаційні закінчать ся з слідуючим роком. Хибна ся думка зродила ся звідси, що теперішних європейських комісарів вибрано на два роки. Але із сего не виходить, щоби реформаційна робота по двох роках мала вже бути закінчена і задля того заслуговує на особливну увагу одна точка Мірциштеґської програми. Се є точка про адміністраційне розмеженє околиць на основі народного характеру населеня, щоби тим способом запобігти після спромози національним і церковним спорам. В дійсности викликали згадані в горі три організації революційні сепитанє і поставили на дневнім порядку Національнї суперечности, втворені адміністраційним поділом Македонії і Старої Сербії, ще більше заострюють ся революційними організаціями. Се є боротьба на житє і смерть вже не проти турецької влади, але боротьби, котра змагає до обопільного винищеня.

Тепер, як уже сказано, революційні ватаги, уступають з Македонії, але лише щоби на ново зорганізувати ся і приготувити ся до завзятої ще боротьби.

Вправді не є виключена можливість, хоч се вельми неімовірно, щоби між сербською і болгарською, або також між серб-

ською і грецькою організацією не прийшло до якогось порозуміння. Наколиб дійшло до такого порозуміння, то боротьба з третьою організацією стала би тоді ще завзятішою і для населеня нанесла би ще більше нещастя. Правительства балканських держав можуть до певної міри впливати на діяльність тих організацій, а від становища тих держав буде також зависіти напрям, в яким розвине ся діяльність сих ватаг в найближших часах. Але перегадом вплив правительства в Сербії, не кажучи вже про Болгарію, на ті ватаги, буде що раз трудніший, а майже неможливий. Сї революційні організації мають свій корінь у самій Македонії і стають щораз більше независимі, так що Македонія може стати видівнею грізної боротьби поміж сими ватагами а поміж населенєм. Хвилеве уступленє сих ватаг з Македонії треба так розуміти, що они лише приготовляють ся до нової завзятої боротьби народної. Розширеня діяльність реформаційна європейських держав буде отже мати задачу, спинити сю грізну можливість.

Українська мова в російській школі.

Чимраз частійше можна подибати в російській прасі голоси на сю тему і — скажім відразу, се вже був крайній час, розпочати раз Українцям енергичну акцію в сїм напрямі. Зміж інших статей помітною є в «Кієвських Откликах» фахова статя, підписана «Звенигородцем», яку отсе і наводимо в перекладі:

Події посліднього часу, головнож події ро-

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ
(нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

XI.

На другий день рано, у вівторок, вийшов Микула шукати Дзерона, з котрим хотів поговорити. Ішов козацькам обозом, посеред товпи людей, і чув ся таким опущеним, мовби нікого не було довкола нього. Дивив ся байдуже на сухорезьких коний, що з недостачі сїна падали в ніг, і на козаків, що ходили також змарвілі, голодні і невдоволені. Але в однім місці таки вразила його сильнійше подія, якої не сподівався; псбачив, як козаки відрізували м'ясо з мертвого коня, а декотрі вже й пекли собі кусні сего м'яса на огні. Починав ся, видно, в обові голод.

Микула згадав, чим він жив за тих чотири тижні, як вийшов з дому. Дома, у Сереті, йому й на гадку не приходило, що можна жити в таких невигодах так довго, без теплої страви, без спокійного нічлґгу, у безнастанній журбі і тревозі. А він ось уже чотири тижні прожив так. Правда, видав за той час з половиною своїх грошів, та яку вигоду мав за них? Добре, що козаки прийняли його до себе, але-ж тепер і козакам не ставало харчів. Прийшли вони сюди під Хотин на день перед приходом Турків; не мали

коли назвозити собі харчів, а коням сїна; Бородавка про се завчасу не подбав — і тепер приходило ся всім бідувати, і людям і коням. «Горе тому козакови: нема сїна лошакови» — не даром сказано в пословиці. І козаки, самі голодні, зі смутком дивили ся, як гинли їх коні; а тепер ось уже їдять печені з коня...

Коло намету Сагайдачного застав Микула велике збіговиско і крик. Підійшовши ближше, він почув оклики: «Забираймо ся до дому! Чого нам довше сидіти? Помремо з голоду! За що служимо? Покиньмо Ляхів!» Стрвожили його сї оклики; а тож коли-б козаки справді відійшли, бувби кінець війні — і аспр пігнали би в Туреччину та Крим.

— Чи ви справді загадуєте відходити? — спитав ся Микула Безушка, найшовши його у товпі.

— А чого будемо тут квасити ся?

— Се ж як? Не вдіявши нічого, відходити?

— Ага вдіяти! Наварили юшки без петрушки тай з'їсти годі. З суботи, як не повело ся нам у ночі, вся охота відійшла.

Тимчасом товпа не вмовкала і домагала ся, щоб вийшов гетман та сказав їй так або сяк, що має робити. Довгий час не вигодив Сагайдачний з намету, та вкінці мусів вийти, бо вже трохи не звалили його намету. Вийшов і ждав, поки втихомирять ся товпа. Козаки замовкли, а Сагайдачний сказав:

— Я вже вчера післав післанців до поль-

ського обозу довідати ся, що там гадають. Сказали мені, що сьогодні прийдуть звідтам комісарі і поговорять з вами. Прийдуть незадовго — так ви вже потерпіть і перше послухайте, що вам скажуть. Потім уже ми роздумаємо своєю головою, чи лишати ся нам чи ні.

Більше не сказав Сагайдачний. Настав знову гамір між козаками; один другому, що не дочув слів гетмана, повторяв їх, — всі ждали на комісарів. Ті справді небавом прийшли. Прийшов познанський каштелян Петро Овалинський, прийшов польний гетман Станислав Любомірський і любельський воєводич Яков Собіський. Козаки розступили ся і впустили комісарів до Сагайдачного. Сагайдачний вийшов на зустріч їм, привітав і попросив до свого намету. Козаки втихли. По хвилині винесли з намету стіл і Собіський виліз на нього. Постояв хвилину мовчки, поправляючи свій невеличкий нусок, оглянув усю громаду, а далі промовив:

— Я вам, панове молодці, не стану багато говорити; скажу коротко і на розум, а ви слухайте! Ви собі гадаєте, що ми в Польщі не знаємо ваших заслуг, не знаємо, скільдо поганської крові наїдили ви? Тимчасом ми добре бачимо, як ще сьогодні вилизують ся з ран, що ви їм завдали, і Москалі і Турки і Татари і Волохи — і Бог зна хто ще! Тепер прийшли ви сюди помогти нам — помагайте нам добре спасибі вам! Але, зачуваємо, декому з вас не стає терпцю, не стає вже охоти. Хочете вертати ся до дому! Не робіть того, панове молодці! Чи

снійско-яванської війни, пересвідчили нарешті безповоротно про необхідність народного образования навіть тих, що після звисних понять не могли добачити в ній жадної користі. В теперішню добу особи, завідуючи просвітою, звертають вже спеціальну увагу на діло народного образования, признаючи необхідним передовсім довести до загальної грамотности, а після сего подати населенню ширший світогляд через відчити, вечірні і неділішні школи, розширене шкільних програм і т. п. Певно, що се відрадно бачити прихильність до народної просвіти з тої сторони, з якої до сеї пори приходило ся стрічати тільки противности. Та від самих прихильних циркулярів шкільне діло у нас, в южній частині краї, ні трохи не процвітає, не двигне ся ся вперед, бож всякому неупередженому чоловікові ясно, як день, що в сій області взагалі в Росії, а ще особливо у нас в Малоросії, — діло стоїть «весьма неблагополучно».

Коли великоруска дитина мучить ся в школі задля недостаточних гігієнічних умов шкільного поміщення, мало чому навчить ся завдяки неповній програмі образования (пр. в церковно-приходських школах), завдяки зовсім не-приготованим нерідко учителям — то малорускій дитині окрім наведених обставин, властивих в рівній мірі і Малоросії, приходить ся вести трилітню уперту, а рівночасно безвихідну борбу з чужим для неї язиком, на яким, як приймає ся, малоруска дитина є в можности одержати всі уміщені в програмі відомости і научити ся висказувати на ній свої мисли так усно, як і письменно.

Всякий, хто стоїть близько коло діла народного образования у нас, знає прекрасно, що $\frac{2}{3}$ всего шкільного часу (с. є. що найменше 2 роки) іде іменно на борбу з російським язиком — що би діти вивчили ся окремих слів і їх змісла та тоді і не можна навіть мріти про яке небудь присвоєне відомостей в тім часі. Всякий, хто стоїть близько коло нашої школи та не закриває надмірно очей на правдиве положення річий в народній школі, всякий знає, що вивчене простої грамоти на мові, якої діти мусять вивчати ся цілі роки, не привело би навіть до сих вислідів, яких досягає в теперішню добу школа, с. є. випускає учеників, що уміють читати і сяк-так писати, однак як раз не розуміти на тій мові, на якій его вчать.

І сеї мінімальний вислід досягає ся, як всякому звисно, тільки тому, що фактично наука веде ся на малорускій мові, і тільки завдяки перекладови кожного слова, кожного терміну з рідної мови на російську, досягає ся того, що деяка частина слів і понять, близьких до рідної мови ученика, задержує ся в его на-

мяти. Щоби не бути голословними, відкличемо ся на такі факти, що говорять самі про себе і не потребують коментарів.

(Конець буде).

Події в Росії.

Царський указ про полекші для Поляків зробив дуже немиле вражінє в Німеччині. Переважна часть німецьких дневників, щоби ослабити значінє сеї нової ситуації, мовчать про сеї указ, а ті, що згадують про него, підносять сумніви чи у практичній виконаню російське правитель-ство не схоче зробити ілюзорною сю царську щедрість. Таке становище Німців є зовсім зрозуміле тим, що до тепер в своїх обмеженнях польської мови та своїх антипольських розпорядженнях німецьке правитель-ство могло відкликати ся на Росію, що ось то она, хотий пле-мінно споріднена з Польщею, уважає доконеч-ним ставити границю польським «забаганкам». Тепер відпадає сеї аргумент для Німеччини, а надто скріпленій польській елемент виступить з новою енергією до борби за свої права в кон-ституційній, німецькій державі.

В Варшаві успокоїло ся посильство, а навіть шкільний страйк вже покінчений. Вправді школи будуть отворені аж з початком слідуючо-го року, однак ученикам дозволено здавати приватний іспит з другого півроку до висшої класи. Мимо позірного супокою тайна робота револю-ційних комітетів не перестав ні на хвилину. Нині надходить знов вість про страшний випадок з бомбою, призначеною найправдоподібніше для генерал-губернатора Максимовича. Коли іменно він, повертаючи з собору, де був на галевім бо-гослуженю з нагоди уродин царя Миколая, всі-дав до повозки, дав ся чути на Медовій улиці, яка веде побіч одної сторони собору, страшний гук вибуху бомби. Коли дим на місці катастро-фи розвіяв ся, побачено лиш рештки пошарпанних чотирох людських тіл, а в оточеню міст інших осіб вило ся з бою в смертельних муках. Ви-бух був такий сильний, що в поблизкій цукор-ни і торговлі образів не тільки вилетіли виста-вові шибі, але і знищило ціле урядженє. В окру-жаючих домах не остало ні одної шибі, а на місці вибуху вирвало камінні плити з хідника.

Переведене зараз дохожденє виказало на підставі зізнань наочних свідків, що два полі-ційні агенти хотіли арештувати якогось робіт-ника, що крутив ся коло собору. Робітник хотя-чи їм вивинути ся, почав утікати і вбіг в Медо-ву улицю, але зашпортив ся і упав. В сій хвилі наступив вибух бомби, яку мав укриту під сур-дучом. Оба агенти і робітник та еще один про-

хожий згнули на місці; коло 17 осіб є ра-нених.

В центральній Росії як і на Укра-їні панує зглядний супокій, коли нечисленним донесеням про страйки, забуреня і замахі су-противставимо розміри території і населеня. Здаєсь навіть, немов би конституційна акція московської інтелігенції була тільки солом'яним огнем, так скоро і загально она утихла.

Зовсім спокійно переводить ся дальша мо-білізація і висилка війск до Манджурії, як і побір коній заряджений в кільканадцятьох гу-берніях.

Про російську флоту доносять з Бер-ліна, що четверта ескадра має вирушити вже на слідуючий тиждень з Лібава на Далекий Схід. Се була би зовсім загадочна тактика. Бо мимо сего поспіху не можна припустити, щоби друга і третя ескадра зачекали на індохінським морю аж до прибуття там четвертої. На се вже і Фран-ція не пристала би, хотий подає до тепер, о скільки здає ся, всякі, можливі при нейтрально-сти полекші для російського адмірала. Про Рож-дественського нема жадних певних вісток, хотий ширять поголоску, що він захорував, чи затроїв ся і команду має переняти адм. Бірлев. Але зміна в команді, кажуть, має наступити аж до-перва по приїзді до Владивостока.

З Манджурії надходять все вісти про офензиву Япанців, яку на разі, як виходить з рапортів Леневича, Росіяни відіпрають успішно. Петербурска телеграфічна агенція доносить з Пекіну, що російський посол зробив представле-нє хінському правительству з сеї причини, що Япанці насупереч умові в Сіманосеки наміряють вивести корейського цесаря до Япанії.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Йоана б.; римо-кат.: Єлени, Фел. — В понеділок: руско-кат.: Пер. моц. св. Ник.; римо-кат.: Юлії дівч. — В вівторок: руско-кат.: Симеона Зилота; римо-кат.: Децидерія.

— **Справа руских написів на державних буди-нках урядових виринає тепер знов на дневний порядок.** З початком 90 их років минушого століття рускі посла, між иншими політичними, на-ціональними, культурними і економічними до-маганями, поставили були також домаганє, що-би побіч польських або німецьких написів були уміщені також рускі. Наслідком того переведено такі написи по судах, а в часті і по деяких инших урядах. Але москвофільське і радикальне дневникарство підняло сі домаганя «новоеристів» на глум, очевидно лише тому, що се не вишло від опозиції. «Написи на скринках почтових» стали глумливим окликом «здобутків новоер-

хочете, може, платити десятину на мечети у Царгороді? Хочете, щоб вас, як снов військо, гонив султан з вашої України у Персію, де его чобіт тисне! Мало ваших батьків і матерій і братів і сестер гине у турецькій неволі? І ви би се забули?... Зважте, що бороните тепер ні нас ні себе, але віру Христову, Бога одного, нам усім спільного. Цілий світ дивить ся на нас, як ми закінчимо сю війну, бо від неї або полекшає нам усім або прийде загибель на всіх християн. І ви-б у такій потреби хотіли нас покинути?

Якийсь козак не втерпів і на весь голос крикнув: — Ми ще не покинули, а ваших уже кілька втекло?

Одні козаки засміяли ся, другі стали кли-кати: «Тихо! тихо! нехай говорять!» Минула до-бра хвилинка, поки Собієвський міг знову про-мовити:

— Ми — говорив він далі, приймаючи від Опалинського якесь письмо — ми знаємо, що ви доси мали великі втрати в конях і що служ-ба ваша гірше. Отож і врадили ми вчора на своїй раді, підвисити вам платню з 40.000 на 50.000 злотих — і я отсе приношу вам асеку-рацію, підписану панамі комісарями, що так буде, як я кажу. В тій асекурації стоїть таке написано: — я вам переповім по вашому. (Слу-хайте! слухайте! тихо! — озвали ся голоси між козаками). «Ми Ян Кароль Ходкевич, воевода влєвський» — і дальше поназивані всі панове комісарі, назначені від Річпосполитої до воєн-

ної ради. — «Маючи бачність з давна на панів молойців війська короля Его Милости запороського менство і відвагу, на етатичне при війську короля Его Милости їх стояє в голоді, на нуж-ду і страту немалу коний війскових, позволили-сьмо їм іменем Річпосполитої в нагороді 50.000 зл., хотячи то мати по них, аби на тій експеди-ції рівно, як і ми, витримали, а по щасливім, дасть Бог, повороті, одні на Запороже, другі до домів своїх, без шкельких кун і утисків духов-них, К & М-и і шляхетських дїбр, розїхали ся. А Річпосполита на дальші часи вдячностю су-му ту вищ меновану на день Рождества Христа Спасителя подлуг калєндара старого до Київна повинна буде відослати, котру старші від вій-ська назначені відберуть. Для ліпшої певности руками своїми підписуємо ся, і печатки наші прикладаємо. Datum в обозі під Хотином, die 14. Septembris, anno Domini 1721». Отсе письмо я передаю вашому панови гетманови, а вас ще раз прошу: не покидайте нас! Витримайте ста-течно до кінця! Я знаю, що ви королеви Его Милости не покинете у такій біді!

Собієвський передав Сагайдачному «асекура-цію» і зіскочив із стола. Козаки якусь хвилину тільки гуторили із собою, мов нараджували ся; а там небагом оклики почали ся щораз голо-снійши і вкінці комісарі почувли: «Лише 50.000 за нашу втрату і за нашу службу! А Німцям як платите? Ми чим гірші? Покиньмо їх!»

Якийсь час колотило ся так у громаді, по-ки знову зірвав ся такий крик невдоволеня, що

комісарі пішли самі в товпу, пояснити всім справу і втихомирювати. Вкінці просиди ще Са-гайдачний, щоб він промовив що до козаків, може його послухають. Сагайдачний не хотів промовляти, але не було ради, мусів вилізи на стіл, щоб його було видко, і промовити. Він сказав:

— Питає ся мене дехто, як я дивлю ся на ту асекурацію. Я вам скажу як: Була у чоло-віка жінка — ляха, дурва, лежибока та ще й чепурити ся любила: не рад, бідний був, і ди-тинці, що у них найшла ся. Коли пронеслась чутка, що орда підступає, зібрав ся чоловік, щоб зїхати у друге місце і увійшов у хату по-поїсти. А жінка ото йому й каже: «Для поспіху, мов, ти їж борц, а я мясе, бо мене дитина сее». Прийшлось їхати вже; завів чоловік коби-лу в голоблі; не запря, так лише поставив. «Сіддай, каже до жінки, бо вже орда під селом, а я для поспіху верхи сяду». Скочив на кобилу, махнув батою і був такий, тай нема... А жінка лишила ся на возі. Так воно й тут: для поспіху самі позідають мясе, а нам кажуть їсти борц; за те й ми, коли захочемо, для поспіху сядемо верхи, а когось там лишимо без кобили на возі. Зрозуміли? Ну, коли зрозуміли, то розходіть ся! (Дальше буде).

ских». Нині, коли Поляки заходять ся коло того, щоби на касарнях побіч німецьких написів були і польські, бе «Галічан» у великий дзвін і жалку, що настає «Польща на Русі», і тепер вже і написи на «почтових ящиках» для него були би добрі, о скілько їх не сполоче дощ. Але сей зворот некорисний приписує він «українським дячам», але забуває згадати о тім, що як раз він робив консолідацію з укр. радикалами, щоби поборювати «нову еру», котра окрім інших важніших придбань вивчала і ті написи рускі, котрі остали до нині. Замість дбати о нові придбання, поборювано нові ерестів за те, що всеж таки неоднораз придбали для руского народу, чого радикальна політика і до нині не досягнула, а децю навіть запропастила. Не кидаймо собі самі колоди під ноги!

— **Доповнюючий вибір соймового посла** з сільських громад золочубського повіту на місце бл. п. Ап. Яворского відбуде ся дня 10. липня с. р.

— **Для Львовян.** Програма концерту в честь Т. Шевченка устроеного Читальнею «Просвіти» у Львові на городецьким передмістю завтра (в неділю) в сали тов-а «Sala» при ул. Міцкевича: 1) Вступне слово. 2) Лисенко: «Пісні народні» мішаний хор. 3) Шевченко: «Хустина» деклямація. 4) Вахнянин: «Помаріла наша доля» сольо тенорове в супроводі фортепяну відіграє п. М. 5) Шуберт: «Серенада» сольо скрипкове в супроводі фортепяну відіграє п. Т. 6) Кумановский: «Вязанка народних пісень» мішаний хор. 7) Шевченко: «Гамалія» деклямація. 8) Кашубинський: «На селі» вязанка народних пісень відіграє на цитрі п. У. 9) Абт: «Вже веснонька» дуєт мужеский в супроводі фортепяну відіграють пп. Л. і Ч. 10) «Небесні співці» образ співничий Яричевского. — Початок о 6. год. вечер. Ціли міськ: І-рядні крісла по 1²⁰, II-рядні по 80 с, III-рядні по 60 с, стоячі місця по 30 с.

— **3 Тов-а св. Петра.** Загальні збори членів відбудуть ся в духовній семінарії у Львові в середу дня 14. червня не о 10. год. рано але о 4. годині по полудни. — *Виділ.*

— **Тов-о «Опіки над слугами»** у Львові відбуде завтра (в неділю) о 3. год. по полудни І. заг. збори в сали «Народного Дому».

— **Віча в Помор'ях** заповіджене на завтрішню неділю відкликано задля помести тифу.

— **Зі Станіславова** пишуть нам: В неділю 14. мая виставлено у нас заходом «артистичного кружка» міщанського тов. «Руска Хата» комедію Л. Лопатинського «Свекруха». Штука під умілою режисерією п. Дмитракової випала зо всім вдоволяючо. Аматори вивязались зі своєї задачі як найлучше; їх повна гумору гра викликавала що хвилинка бурю оплесків. «Руска Хата» виставою сеї штуки перервала бодай на хвилину дрімоту станіславських Русинів. — При сеї нагоді належить ся висказати повне признання тов. «Руска Хата», котре (бодай на вні) проявляє чи не найбільше ще життя серед інших дрімучих товариств станіславських. Завязане перед чотирма роками заходами бл. п. Ігнатія Полотнюка, розбуджувало оно все і тепер ще розбуджує руске життя між нашим міщанством. Оно стягнуло в свої стяги неодну десятку таких Русинів, котрі до них і не признавали ся. Нині «Руска Хата» є оришем, є осередком тогариского життя Русинів-міщан. Она гуртує в одну сімю не лиш міщан з міста, але також мешканців доокресних передмість. Оноді відбуло ся в святочно прибраній сали сильне свячене при участі більше як 120 членів, де щиро весело гейба в великій родині забавлялись до піана вночі. Тепер заходять ся около урядження в своїй «Хаті» величавих вечерниць в честь нашого незабутнього генія Тараса. — *Стефан Ч.*

— **Соколи при роботі.** Дня 14. с. м. завязано в Ожидові сокольську сторожу пожарну. По богослуженню зібрала ся на громадським вигоні маса народа, старих і молодіжкі і тут розпочали ся вирази рухові, як також і з сикавкою. Курсом пожарним управляли інструктори секції пожарної львівського «Сокола», други: О. Шпитко, В. Германович, і К. Гутковский, які поділили між себе працю в той спосіб, що навіть малі дітсчки (а було сего дробіку здорова кунка!) не дармували, забавляючись гарно і весело до пізнього весера. Членів-Соколів вписало ся поперх 80.

— **3 закордонної України.** Дневник «Полтавщина» доносить, що полтавське сільсько-господарське товариство затвердило проєкт меморіалу, оброблений окремим комітетом, в справі знесення обмежень для крайньої мови і зрівняня її прав з правами великорускої мови. Меморіал вишлють в сих днях до правительства.

Ювілейне видане повістей і новель Івана Левицького в шести томах заходом Ев. Череповського в Київі почало ся вже печатати і небагом виїде II том, в яким будуть містити ся повісті «Старосвітські батюшки» і «Бурлачка». Потім виїде I і IV том, а вкінці прочі три томи.

— **Красна рада шкільна** іменувала в народних школах: о. Станіслава Федоровича учителем грек. рел. в 5-класовій школі віділовій женській полученій з 4-класовою нар. в Ярославі; кс. Каз.

Гутвинського учителем релігії рим.-кат. в 3-класовій школі віділовій женській полученій з 4-класовою нар. в Тернополі; Романа Щенсновича учит. в 4-класовій школі нар. мужескій полученій в віділовою ім. кс. Кордецького у Львові; Броні Бедварівну учит. 4-класової школи в Білімкаміню; Володислава Мокрицького учителем 4-класової школи в Кіміно; Емілію Демковичівну учит. 4-класової школи в Топорові; Василя Стояловського управителем 3-класової школи на передмістю зваричко-лишчанським в Дрогобичі; Управителем шкіл 2-класових: Мечислава Коспінського в Жарках; Івана Кочура в Порембі; Жеготи; Якова Палиса в Квашенині; Василя Березюка в Двірцях; Франца Землика в Посаді Гірній; Теодора Густ Кульчакского в Молодові. Учительками шкіл 2-класових: Йосифу Михаловську в Ляцькій Волі; Ванду Клецьковську в Новім-місті; Аврелію Табачкову в Лисихамах; Анну Кучерську в Ходачкові малім; Юлію Землякову в Посаді Гірній; Зофію Смолярську в Журавцях; Фел. Луківську в Бабині.

Учительками і учительками шкіл 1-класових: Клементину Кабаровську в Голодівцях; Адама Ціхоцького в Незванові; Михайла Фігола в Похівцях; Марію Зарембську в Іваню; Ірму Ланг в Липі; Івана Сухінського в Жукові; Луку Туркалу в Плугові; Володислава Ремера в Глубокім; Антона Серженгу в Манастирі; Володислава Лупкевича в Утішкові.

— **Кара за непошановане священника з св. Тайнами.** Суд повітовий в Тішині засудив парубка Міклера на два тяжкі в'язниці за то, що ані не укліяк ані не адоймив капелюха перед священником, що переходив до хорого св. Тайнами. В засуді скарано, що кожний чоловік, хоч би навіть иншого віросповідання, повинен в таким случаю оказати пошановане; колиж его віросповідане заборилює ему того, повинен завчасу усунути ся.

— **Страйки.** Страйк цегольничих робітників у Львові покінчив ся, бо властители цеголень піднесли плату за виріб 1000 цегол о 80 с. — Краєвці челядники у Львові повернули до праці по підвищено ім майстрами платні о 20%. — Вчора застрайкували у Львові прачки і прасовниці біля. На 200 робітниць той категорії пристало до страйку 60. — В Чернівцях страйкували замітачі улиць задля низької плати. страйк держав ся вервистою платні з огляду на поришений вже преліминар міських видатків, а за те обіщовав замітачам, що одержуть підвишене своєї плати на другий рік. За час страйку замітали улиці й ривок під поліційною охороною «страйколомі» із недорожків, що «займ ють ся» жебрацтвом й злодійством.. і пераз давали до діла поліції. Вкінці побідили страйкуючі, бо їм виснено ім платню о 20 б. денно, після чого взяли ся вже до давної праці. — При будові каналу Панама. внаслідок розворідженя комісії і нужденного харчу, застрайкували робітники, заняті при водних машинах. Страйкарі зібрали ся перед мешканцем управителя будови, домагаючи ся підвишеня платні і точного єї виплачуваня. Поліція змагалась розігнати їх, при чім прийшло до бійки. Кількох робітників, кількох поліційців і оден інженер були ранені.

— **Державні залізниці** в Австрії перевезли в цвітні с. р. 3,875,200 осіб за оплатою 5,295,000 К і 2,819,800 бочок тгарарів за 14,238,400 К. На східних шляхах був особовий рух менший о 17,400 подорожних чим в цвітні мин. року, а причини слоти. За те тгараровий рух був значний в перевозі різаного дерева до Росії і Ромуній, збіжа з Ромуній і нафти та збіжа за границю.

— **Против продовження права провінації.** Торговельна палата у Львові заявила ся рішучо против продовження права провінації в теперішній або в якій небудь иншій формі, котре удержувало би нинішній примус і обмежало довільний вибір напоїв. Палата поручила президію, щоби ту ухвалу подала до відомости маршалка і намісника, а крім того уповажнено президію до скликаня анкети і інтересованих кругів в справі провінації.

Всячина.

— **Конституційний рух в Росії.** Правничий російський тижневик «Право» в ч. 10. напечатав отсю резолюцію: «Товариство запомагаюче покінчивши висші жіночі курси, будучи одинокою в Росії організацією, яка гуртує коло себе бувши слухачки курсів, не може мовчанкою перейти над тяжкими і грізними подіями, що потрясають тепер усею країною. Строго осуджуючи вишню і внутрішню політику правительства, що викликала згубний для Росії кровавий конфлікт на Далекім Сході, а внутрішній заколот зорганізованими мордами і спустотеннями — товариство видить одиноку можливу дорогу до заведеня ладу і миру в краю в як найскоршій покінченю війни і в корінній реформі державного устрою на основах народної репрезентації. Але випрацьоване нових політичних форм не може доконати ся средствами завмираючої вже правительственной системи. Височайший

рескрипт з 18. лютого ст. ст. задержуючи в цілій повні «ненарушимість основних законів імперії», не вносить в ситуацію ніяких сущних змін. Нове життя вимагає і нових політичних сил і по умовинам історичного моменту его потреби можуть найти собі повний вислов лиш в устрою збору із представителів всего народа, свобідно вибраних в дорозі загального, безпосередного, рівного і тайного голосованя без ріжниці віросповіданя, народности і пола. Для підготованя народу до згаданой реформи, належить безпременно признати: зміну постанови о скріпленій охороні, забезпеченє ненарушимости личности і мешканя, полишенє свободи слова, печати, зборів і сходін — і яко елементарний акт справедливости амнецією всім потерпівшим за політичні вірованя і змаганя ввести їх в життя.»

— **Німецькі просьвітелі в Африці.** Одно з німецьких писем подає лист одного жовіра з Африки, з якого наводимо такий виїмок: В році на новий рік убилисьмо 20 Герерів. То були цілі наші святя. Набираємо ту великої рубашности. Убиваємо чорних лайдаків, нічого собі при тім не думаючи — еще насто бавить. Сели жиемо два тяжкі без битви, нападає нас рід шалу, всі є спрагнені мести і крови. Під Орнотока кликали до нас жіночки Герерів: «то наша вода, не дамо вам єї!» Ми їх всіх вирізали.

— **Міжнародний обманець.** В Парижі арештовано дня 15. с. м. на двірці північної залізниці якогось Джона Джемса, обманця на великі розміри, Англіїця, звісного в великім світі спортовця і елганта, котрий до спілки з Американцем Джемсом Росковезом, допустив ся в містах і купельних місцевостях на побережи Середземного моря обманств на суму 500,000 франків. В хвили арештованя всідав Джон Джемс до поїзду, що відходив до Анвер. Було при нім 2 служачих, муршнів, котрі опікували ся 25 подорожними куфрами. В куфрах було аж кількадесят ріжних одягів, рушниць, шаблі, ріжні спортові прилади, біля і т. ин. В Біарріці, Сан Ремо, Монако і других таких місцевостях знано Джемса загально яко величезного льондонського богача. Спільняковий Джемса, Росковезви, родом з Філадельфії, удало ся утечи.

— **100.000 за анонімів листи.** Від довшого часу діставали в Базилі ріжні особи, професори, лікарі і т. д. листи анонімів звернені проти двох лікарів жіночих хоріб; вкінці унало підозрінє, що се робить один з лікарів. Щоби переконати ся і мати докази, що се якраз він є автором анонімів, вислани до нього хлопця продаючого листовий папір з позначеними тасмно конвертами. І в короткім часі дістали особи знов листи анонімів в тих позначених конвертах. В той спосіб викрито автора анонімів і виточено ему процес, від якого відступлено доперва тоді, коли обвинувачений згодив ся дати 100,000 К на загально корисні заведеня.

Поетичний кутик.

Легенда.

На горах хрест стоїть,
як Божий херувим
а сонце в него бе
промінем золотим.

В могилі, під хрестом
лежать давні борці,
що згнули колісь
в кривавій боротьбі.

Що згнули разом
за край свій, за свій люд
і винули вічним сном
і вже... не повстають...

Та вірить люд святый,
що у криваві дні
воскреснуть ті борці
і підуть в бій новий.

На горах хрест стоїть,
Як Божий херувим
а сонце в него бе
промінем золотим...

І будить всіх борців,
що під хрестом лягли,
до нового життя
до вічної борби.

— *Філіп Мисько.*

Телеграми

з дня 20. мая.

Будапешт. Бар. Буриян мав вчора довшу нараду з гр. Алядаром Зіхм.

Білгород. Ватага, зложена з 2,000 Альбанців, облягає місто Гуїляне і загрозила, що вирі-

же всіх Сербів, проживаючих в тім місті. Если не наспіє поміч, то місту грозить велике небезпеченство.

Льондон. Times доносить з Токіо, що в сих днях мусить прийти до рішальної битви в Ман-джурії. Обі армії стоять дуже близько себе. Російське військо займає фронт, довгий на 42 миль англ. Японці наступають трома колюнами.

Париж. З приводу промови соціалістичного посла Гервого, який заявив ся за військовим страйком, управа соціалістичної партії у Франції оголосила, що заява Гервого не обов'язує соціалістів, та пригадує дотичні ухвали міжнародних з'їздів в Ціріху і Брюсселі.

Камінець подільський. В балецькім повіті застрайкували селяни і знищили всі будинки на обшарі дібр ки. Мемелек-Лазарова.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
порядує у внутрішніх недугах від 3-5 понол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

орядує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11-12 і від 4-5

„Світло церковне“

— з маркою „Salvator“ або „Milli“ —

- I. церковне довге по 77 зр.
- II. " " " 67 "
- I. столове " " 75 "
- II. " " " 66 "

правдиве стеаринове (мільове) одно з найлучших, є біле тверде, не копить і не сливає — дуже поручає ся!

Стеаринове з маркою „Apollo“

- I. „Apollo“ церковне довге по 80 зр.
- II. „Apollo“ " " 70 "

I. столове по 76 зр. II. столове по 68 зр.
все за 100 кг. (кромі транспорту 3 кг. від киля)
упаковане даром. — Висилає для Церквей на 3-місячний речинець заплати (за готівку 2% опусту).

Торговля світла і літургичного вина

Евгена Мартиця

у Львові, пл. Унії Берест. ч. 5. (1-4)

Цілий дохід призначений на будову Руского Народного Театру у Львові.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортеп'яні.

— Ціна 2 К.; голоси на оркестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тенор. — Ціна 1 К.
Набути можт у всіх книгарнях; головний склад в Книгарни товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

„Тревоги автора і видавника“

гумористична подія з натури

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації „Руслана“ та в обох руських книгарнях у Львові.
Ціна примірника на величовім папері вносьть всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Кашель!

Хто на него терпить, най уживає ви-пробованих усмиряючих і смачних

Kaiser's Brust-Camarellen

2740 нотар. потверджених свідочств стверджує певний успіх при кашлю, хрипці, катарі і флегмі.

Пачка 20 і 40 сотиків. Правдиві лише з маркою охоронною „Три сосни“. Склади: у Львові: С. Гай, аптека; Зигм. Рукер, аптека; Петро Миколай і Ска, дрогуєри; Якоб Байзер, аптека; О. ф. Вінклер і Спін; Кароль Палевский, аптека; Ів. Віне-лес; М. Лазовский аптека; Адольф Ашкеназі, аптека під зол. словом; І. Шпес-Поратинский, аптека; Антон Ербар; Едмунд Курпер, дрогує-ри; — Лев Калбер, аптека в Бродах; Ноахим Фрід-ман, апт. в Миколаєві; Зигм. Ротенберг, аптека в Олеську; Герм. Енгелдер в Перемишлянах; Мар-тя Собель в Стрию; Д. Ройнгер, апт. в Зброві; Моріц Бібріг, апт. в Станиславові; Стан. Буря, в Косові; Юліян Новицкий, апт. в Печеніжині; Е. Стецель, апт. в Коломиї; Адольф Дуретер, апт. в Бережанах; Зигм. Ля дес, аптека в Вишнівчичку; Володислав Наглік, окр. апт. в Бережанах; Б. Фальк, дрогуєри в Станиславові; І. Б. Лінк, дрог. в Ярославі; Е. Геллер в Надвірні; С. В. Лінгінгер в Самборі; Др. Юл. Францос, апт. в Тернополі; Вілг. Ліндеберг, апт. в Бродах; Здислав Завал-кевич в Камінці; Г. М. Фішер, апт. в Станиславові; Аптека під Білим Орлом В. Філіппа в Н. Санчі; Лавр. Цімерман, маг. фарм. в Підволочисках; Івн. Гешелес, апт. в Городну; Ст. Фалішевский, апт. в Балгороді. (3-36)

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складі отсі новини: II том „Історії Укра-їни Руси“ Грушівського, II вид. брош. 7-50 К., опр. в полотно 8-90 К., опр. в півшкірок 10 К., Лепкого „В горах“ гарно оправні по 2 К., „За красою“, альманах в честь Кобилянської, брош. 3 К., опр. 4 К. — При замовленю оправлених книжок про-симо подавати, якої краски має бути оправа.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до пере-ховани паперів вартісні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річ-но, депозитар дістає в сталеній касі панцирній сховок до виключного ужит-ку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє май-но або важні документи.

Під тім зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійш зарудження. Приписи дотично того рода depo-зитів одержати можна безплатно у від-ділі депозитовім.

Мумку паперці **СОБІЛ** можна набувати в „Со-кільскім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Др. Величко Григорій.

ПЕРШЕ РУСЬКЕ ЗАВЕДЕНЄ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЕ.

Насія ярви, цвітів, господарські і т. д. з перворядної фірми ерфуртської.
Львів, Личаківська 24.

Росада ярви, цвітів, труканок і т. д. Корчі. Деревя. Рожі. Цибульки цвітів.

Заведенє огородниче в Скнилові (під Львовом), п. Кульпарків.

Все як найліпшої якости що до добору гатунків і сили кильченя.
Всякі замовленя виконує ся як найточійше і найшвидше.

Що року горять хлопські мільони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (Ривок 10) одинок руске Товариство асеку-раційне обезпечає будинки, движимости, збіжє і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; одінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 мільонів, 340 тисяч корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ виносьть (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і уміщені суть в цінних паперах.

В „ДНІСТРІ“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покритє хат чере-пом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всіляких позичках в Банку кравєвім, касах ошадности і касах сиротинських.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім році звертає ся членам; в літах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор.; (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АГЕНЦІЇ „ДНІСТРА“ находять ся у всіх містах і більших селах і треба подавати обезпеченє через агента; господарі письменні повинні старати ся о агенції „Дністра“ в таких сторонах, де инші агенти „Дністра“ не роблять. Агенти „Дністра“ заробили вже провізії 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпечайче ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Крак.; свою про-візію від сих обезпечень дав „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископські Ординаряти.

Стережіть ся огні! Асекуруйте ся в „Дністрі“!

Покривайте свої хати черепом (дахівками)!